

May 2017 subject reports

Norwegian A: Literature

Overall grade boundaries

Higher level

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 17	18 - 32	33 - 43	44 - 56	57 - 71	72 - 83	84 - 100

Standard level

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 17	18 - 32	33 - 45	46 - 57	58 - 70	71 - 81	82 - 100

Higher level internal assessment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 5	6 - 10	11 - 13	14 - 17	18 - 21	22 - 25	26 - 30

Utvalg og egnethet av valgte verk

Som vanlig var en rekke kjente forfattere representert. de fleste skoler – men ikke alle, hadde lagt ved riktig tekstutdrag til kommentaren. På en del av utdragene var tittel, forfatternavn og publiseringsår oppgitt, noe som ikke helt er i samsvar med reglene

Majoriteten av de muntlige kommentaren og de etterfølgende diskusjoner ble gjennomført på en fin måte og de aller fleste tilfeller ble kandidatene ikke avbrutt før etter de første 8 minutter. Oppfølgingsspørsmålene var varierte og gode. På følgende diskusjoner ble gjennomført bra, lærerne var flinke til å få frem kandidatenes kunnskaper. Det forekom enkelte tilfeller av diskusjoner som mer liknet på utspørringer.

Kandidatenes måloppnåelse for hvert kriterium

Kandidatene viste i de aller fleste tilfeller god forståelse av teksten og var istand til å fortolke den på en grei og veldisponert måte.

De fleste kandidatene viste også god forståelse for litterære virkemidler, men det var ofte en manglende påpekning av virkningene av disse. Det er selvfølgelig effekten som er viktig, ikke bare det at man kan identifisere dem og sette navn på dem.

Selv om språket til de fleste kandidater var tilfredsstillende var det allikevel en del slurv å spore, samt innslag av ufomelt og upassende språk. Det er ikke passende f.eks. å referere til forfatteren med fornavn, e.g. "Rolf mener å si med dette at..."

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Det kan nok med fordel øves mer på muntlige øvelser. Husk på å nummerere utdragen for å lette arbeidet til kandidatene. Øv kandidatene i broken av passende terminology og språkstil. Øv med å integrere behandlingen av litterære virkemidler i fortolkningen.

Standard level internal assessment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 4	5 - 8	9 - 12	13 - 16	17 - 19	20 - 23	24 - 30

Utvalg og egnethet av valgte verk

Hovedinntrykket er at Internal Assessment fungerer mye bedre nå enn det gjorde for bare noen få år siden. Men fremdeles er det for mange opptak som er skjemma av unødige støy. Det meste skyldes læreren som skriver, fikler med papirer, ol. Flere opptak bærer preg av at det ikke er gjort testing av utstyret på forhånd. Så test utstyret grundig og la elevens og lærerens stemme være det mest fremtredende på opptaket.

Kandidatenes måloppnåelse for hvert kriterium

Stort sett veldig bra. Verk av Ibsen er mye brukt (Et dukkehjem, Vildanden, Hedda Gabler og Gjengangere). En del skoler velger lyrikk og bruker som for HL Rolf Jacobsen. Moren Vesaas, Inger Hagerup og Nordahl Grieg er også brukt). Men sentrale verk fra norsk litteratur er valgt, og tekstutdragene er også gode; sentrale og utfordrende.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Kandidater har stort sett kontroll på innholdet i verkene, og i og med at det dreier seg om en tekstanalyse, klarer de også fint å finne språklige og litterære virkemidler. Det kriteriet mange har problemer med, er strukturen på presentasjonen. Noen elever bare snakker i vei uten noen særlig plan og bruker en fotballtaktikk; holde ballen i laget, dvs. snakke i vei i dette tilfellet. Kriteriet om språklig utforming er også noe som skiller kandidatene. Noen elever har mange typiske muntlige trekk som "eeeh", noen har et godt utviklet og variert språk mens andre igjen har et enkelt og lite avansert språk.

Forbered grundig elevene på hva IOC (muntlig eksamen) går ut på. Tilby alle å gjennomføre en mock exam på forhånd. Disse kan godt gjennomføres i klassen med de andre elevene som publikum. Fordelen med det er at det kan bidra til gode tilbakemeldinger om hva som var bra og på hvilke punkter eleven kan forbedre seg. For elever som ikke ønsker en slik offentlig test, kan det arrangeres egne prøveeksamener. I og med at det generelle forbedringspotensialet ligger i struktur og språklig utforming, er det viktig at lærerne vektlegger dette på forhånd. Hvordan skal en 8 minutters presentasjon være? Hvordan kan innledningen utformes, og hvordan skal en slik presentasjon avsluttes? Det er selvsagt vanskelig å beregne tiden, og mange elever har problemer med å snakke i 8 minutter, mens for andre er det for liten tid. Dette bør det også trenes på.

Higher level written assignment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 6	7 - 9	10 - 12	13 - 15	16 - 18	19 - 20	21 - 25

Utvalg og egnethet av valgte verk

Mange kandidater leverer glimrende besvarelser med godt fokus på litterære sider ved verkene de skriver om. Oppgaver som bruker en analytisk og problematiserende tilnærming til oppgaven ender også ofte opp med et akademisk språk, der litterære faguttrykk er brukt i stor grad.

Det er også levert en del svake og middels besvarelser. Disse preges av referering og beveger seg bare på overflaten av verkene. Her er ofte litterære aspekter oversett. Det er ofte en sammenheng mellom slike besvarelser og et språk preget av svakheter.

Det finnes oppgaver med originale problemstillinger, men det er også mange kandidater som jobber med nesten identiske spørsmål/problemstillinger. Det er ønskelig med større variasjon.

Verk som mange har valgt å skrive om er for eksempel «*Den fremmede*» av Albert Camus, «*Høytleseren*» av Bernhard Schlink, «*Drageløperen*» av Khaled Hosseini og «*Parfymen*» av Patrick Süskind. Men det er også kandidater som skriver om mindre brukte verk som «*Glassbyen*» av Paul Auster og «*Kirsebærhaven*» av Anton Tsjekhov og «*Beretningen om et varslet mord*» av Gabriel Garcia Marquez.

Kandidatenes måloppnåelse for hvert kriterium

A

Hovedinntrykket av reflective statement er at denne teksttypen preges av usikkerhet antagelig fra både kandidatene og faglærer selv. Det er stor bredde i innholdet. Noen leverer rene referat fra klassesamtalene, mens andre skriver om tid og sted handlingen i verket er lagt til. Kravet er at en skal vise personlig refleksjon og forståelse knyttet til tid, sted og gjerne egen kultur. Reflective statement preges også av svært mye dårlig språk. Det er viktig å presisere at språket bedømmes som en del av helheten.

B

Mange kandidater velger tematiske problemstillinger. Noen av disse er av høy kvalitet fordi de klarer å kombinere disse med å flette inn kommentarer til litterære sider ved verkene. Et stort antall kandidater klarer ikke å fokusere på litterære aspekter, og besvarelsene preges av overflatiske, enkle gjenfortellinger med lite eller ingen analyse. Det er ønskelig at flere kandidater velger oppgaver som har litterære sider ved verkene i fokus, for eksempel symbolikk i verkene, fortellerperspektiv, e.l.

C

Dette er den komponenten hvor kandidatene mister flest poeng. Mange kommenterer ikke litterære virkemidler eller andre litterære aspekter i det hele tatt. Dette gjelder særlig tematiske oppgaver. Det må være større fokus på slike sider ved verkene, og kandidatene må være bevisst på dette når de skriver.

D

Noen kandidater mangler bibliografi. Dette skal være med selv om verket er den eneste kilden som er brukt. Helhetsinntrykket av besvarelsen blir ofte svekket når fotnoter, referanser, sitater og andre formelle trekk ikke er på plass. Mange kandidater hadde få eller ingen referanser/sitater fra verkene. En del oppgaver har heller ikke oppgitt en tydelig nok problemstilling. Det er viktig at denne kommer fram i innledningen.

E

Kandidater bør fokusere mer på bruken av litterær terminologi og bør holde seg til samme bruk av tid gjennom hele oppgaven.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Dessverre er det noen kandidater som ikke har sendt inn reflective statement. Disse mister viktige poeng. Faglæreren bør være nøye med å sjekke at kandidaten har sendt inn dette dersom kandidaten har gjennomført denne delen. Det er også en del kandidater som ikke overholder kravene til antall ord (reflective statement 300-400 ord, og WA 1200-1500 ord).

NB! Antall ord skal være oppgitt på selve oppgaven både for reflective statement og WA

Written assignment (combined)

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 6	7 - 9	10 - 12	13 - 15	16 - 18	19 - 20	21 - 25

Utvalg og egnethet av valgte verk

Verk som mange har valgt å skrive om er for eksempel «*Den fremmede*» av Albert Camus, «*Høytleseren*» av Bernhard Schlink, «*Drageløperen*» av Khaled Hosseini og «*Parfymen*» av Patrick Süskind. Men det er også kandidater som skriver om mindre brukte verk som «*Glassbyen*» av Paul Auster og «*Kirsebærhaven*» av Anton Tsjechov og «*Beretningen om et varslet mord*» av Gabriel Garcia Marquez.

Mange kandidater leverer glimrende besvarelser med godt fokus på litterære sider ved verkene de skriver om. Oppgaver som bruker en analytisk og problematiserende tilnærming til oppgaven ender også ofte opp med et akademisk språk, der litterære faguttrykk er brukt i stor grad.

Det er også levert en del svake og middels besvarelser. Disse preges av referering og beveger seg bare på overflaten av verkene. Her er ofte litterære aspekter oversett. Det er ofte en sammenheng mellom slike besvarelser og et språk preget av svakheter.

Det finnes oppgaver med originale problemstillinger, men det er også mange kandidater som jobber med nesten identiske spørsmål/problemstillinger. Det er ønskelig med større variasjon.

Kandidatenes måloppnåelse for hvert kriterium

A

Hovedinntrykket av reflective statement er at denne teksttypen preges av usikkerhet antagelig fra både kandidatene og faglærer selv. Det er stor bredde i innholdet. Noen leverer rene referat fra klassesamtalene, mens andre skriver om tid og sted handlingen i verket er lagt til. Kravet er

at en skal vise personlig refleksjon og forståelse knyttet til tid, sted og gjerne egen kultur. Reflective statement preges også av svært mye dårlig språk. Det er viktig å presisere at språket bedømmes som en del av helheten.

B

Mange kandidater velger tematiske problemstillinger. Noen av disse er av høy kvalitet fordi de klarer å kombinere disse med å flette inn kommentarer til litterære sider ved verkene. Et stort antall kandidater klarer ikke å fokusere på litterære aspekter, og besvarelsene preges av overflatiske, enkle gjenfortellinger med lite eller ingen analyse. Det er ønskelig at flere kandidater velger oppgaver som har litterære sider ved verkene i fokus, for eksempel symbolikk i verkene, fortellerperspektiv, e.l.

C

Dette er den komponenten hvor kandidatene mister flest poeng. Mange kommenterer ikke litterære virkemidler eller andre litterære aspekter i det hele tatt. Dette gjelder særlig tematiske oppgaver. Det må være større fokus på slike sider ved verkene, og kandidatene må være bevisst på dette når de skriver.

D

Noen kandidater mangler bibliografi. Dette skal være med selv om verket er den eneste kilden som er brukt. Helhetsinntrykket av besvarelsen blir ofte svekket når fotnoter, referanser, sitater og andre formelle trekk ikke er på plass. Mange kandidater hadde få eller ingen referanser/sitater fra verkene. En del oppgaver har heller ikke oppgitt en tydelig nok problemstilling. Det er viktig at denne kommer fram i innledningen.

E

Kandidater bør fokusere mer på bruken av litterær terminologi og bør holde seg til samme bruk av tid gjennom hele oppgaven.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Dessverre er det noen kandidater som ikke har sendt inn reflective statement. Disse mister viktige poeng. Faglæreren bør være nøye med å sjekke at kandidaten har sendt inn dette dersom kandidaten har gjennomført denne delen. Det er også en del kandidater som ikke overholder kravene til antall ord (reflective statement 300-400 ord, og WA 1200-1500 ord).

NB! Antall ord skal være oppgitt på selve oppgaven både for reflective statement og WA

Higher level paper one

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 2	3 - 5	6 - 7	8 - 10	11 - 14	15 - 17	18 - 20

Deler av programmet og eksamen som virket vanskelig for kandidatene

Paper 1 er en tekstanalyse. Det betyr at teksten skal analyseres, ikke kommenteres. Mange elever behersker slike analyser og finner både motiver, tema og kontekstuelle forhold. Men en god del elever har problemer med å "ikke se skogen for bare trær". De henger seg opp i detaljer, som ofte er ubetydelige. Eksempler på virkemidler blir ramset opp uten at den funksjonen virkemidlene har, blir påpekt. Det virker også som om mange elever har for stor respekt for en tekst. Spesielt når det gjelder dikt ser det ut som om mange tror at et dikt er skrevet i et slags kodespråk som elevene skal dechiffre. Mange elever har også problemer med å strukturere besvarelsen. Det har sikkert noe med skrivesituasjonen å gjøre. Mange lærere råder elevene til å skrive innledningen til slutt. Resultatet er ofte en førsteside som bare er halvkrevet. Men det trenger ikke gjøre noe. Alt for mange elever har en dårlig håndskrift. IB-elever har liten tid på sine eksamener, de fleste kladder ikke og håndskriften blir deretter.

Deler av programmet og eksamen hvor kandidatene virket godt forberedt

De fleste elever vet hva de skal gjøre med en tekstanalyse. De skal skrive en tekst som er greit disponert med en innledning (som ofte skrives til slutt), en hoveddel og en avslutning. De skriver også først generelt om teksten før de går mer detaljert til verks. Mange elever behersker godt litterære begreper, enjambement, cesur, personifikasjon, besjeling, metonymi, osv. Det ser ut til at allitterasjon er populært, og elever finner det de tror er allitterasjoner på de merkeligste stedene i en tekst. Noen kandidater er også godt skolert i litteraturhistorie og kan plassere en tekst i en litterær sammenheng (men det er mange som ikke trekker frem slike aspekter).

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Presiser hva en tekstanalyse er. Legg vekt på at en slik analyse ikke er en slags matematikkoppgave der man skal "løse opp uttrykket så mye som mulig". Virkemidler som er brukt har en funksjon, og denne sammenhengen må understrekes. Tren på skrivesituasjonen: Skriv en fullt lesbar besvarelse på kort tid. Understrek viktigheten av å ha en tydelig håndskrift. IB-elever bruker mye engelsk språk i sin skolehverdag. Dette har svært ofte noen negative konsekvenser for skriftlige utgaver av morsmålet deres. I stedet for å skrive "verkene som vi har gjennomgått", skriver de "verkene studert", "bøkene lest", osv. Halvparten av elevene kaller

avsnitt for "paragrafer". I år var det en elev som skrev "i dette papiret skal jeg..." Den engelske innflytelsen er uunngåelig, men lærere bør ta opp dette fenomenet. For de tekstene som er brukt i Paper 1- oppgaver, blir det oppgitt når teksten er utgitt. I M17-oppgavene var de to tekstene skrevet like før og like etter andre verdenskrig. Mange elever ser seg blind på dette og legger inn momenter som har med forberedelse til krig eller til krigstrøtthet å gjøre. Årstall er viktig, men lærerne bør problematisere dette for elevene. En tekst skrevet i 1947 trenger ikke å handle om krigen, elv om den mange ganger gjør det.

Standard level paper one

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 3	4 - 7	8 - 10	11 - 12	13 - 15	16 - 17	18 - 20

Deler av programmet og eksamen som virket vanskelig for kandidatene

Det virket som om kandidatene fant begge oppgavene tiltalende og det var omtrent lik fordeling av besvarelsene på diktet og prosateksten.

Deler av programmet og eksamen hvor kandidatene virket godt forberedt

Generelt virket det som kandidatene var godt forberedt på øvelsen

Styrke og svakheter hos kandidater i behandlingen av de enkelte spørsmål

Selv om besvarelsene fordelte seg noenlunde likt på de to oppgavene må det sies at det virket som svakere kandidater valgte å kommentere prosateksten, ofte basert på den misforståelsen at det var den letteste. Mange av disse besvarelsene endte som mer eller mindre vellykkede innholdsreferater.

En ganske vanlig svakhet er at selv om kandidatene er istand til å identifisere og navnsatte litterære virkemidler unnlater de ofte det viktigste, nemlig å diskutere effekten av virkemidlene.

Anbefalinger og veiledning for undervisning av fremtidige kandidater

Det er åpenbart at få elever etterhvert er vant med å bruke håndskrift. Dette skaper flere problemer; håndskriften er så dårlig og grisete at det er vanskelig å tolke den og det er selvfølgelig ikke like let å omorganisere teksten som om man bruker tekstbehandling. Resultatet av manglende planlegging blir derfor i mange tilfeller et sammensurium av piler, overstrykninger, fotnoter etc. Her må det trenes før eksamen.

Higher level paper two

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 4	5 - 8	9 - 11	12 - 14	15 - 18	19 - 21	22 - 25

Deler av programmet og eksamen som virket vanskelig for kandidatene

Flere kandidater bruker en refererende tilnæringsmåte istedenfor en drøftende. Dette gjør at teksten blir for overflatisk. Hovedinnholdet i besvarelsen blir dominert av kommentarer knyttet til handlingen i tekstene. Noen få elever misforstår oppgaveteksten, eller overser at oppgaven er drøftende. Det er også et problem at noen vil vise alt de kan om verket, og dermed trekker inn eksempler eller moment som ikke er relevante for den oppgitte oppgaven. For mange kandidater blir fokusert på enkle resonnementer knyttet til handling uten å kommentere litterære sider ved verket, og dermed blir det ikke gjennomført en litterær analyse.

Et stort antall kandidater har problemer med å vise kunnskaper om litterære virkemidler i praksis. Eksempler på litterære virkemidler knyttet til verkens sjanger, blir sjeldent kommentert eller overflatisk kommentert (kriterium C). Noen kandidater kommenterer ikke litterære virkemidler i det hele tatt. Dette gjør at sammenligningen av verkene kun blir overflatisk kommentarer.

Felles feil/svakheter i svarene til de svakeste kandidatene var følgende:

- Det er for stort fokus på å gjenfortelle handlingen
- Kandidaten svarer ikke presist nok på oppgaven (kriterium B)
- Litterære virkemidler blir ikke kommentert eller blir bare overflatisk kommentert (kriterium C)
- Kandidaten utnytter ikke oppgaven til å få vist bredde i kunnskapene. Et godt eksempel er oppgave 6 der elevene skal kommentere bruken av dialog i verkene. Her kunne det også vært mulig å trekke inn andre typer litterære elementer, som for eks. fortellerperspektiv, komposisjon, e.l.

Deler av programmet og eksamen hvor kandidatene virket godt forberedt

- Svært mange kandidater demonstrerte god kunnskap om verkene. Noen kunne til og med sitere korte tekstreferanser fra pensumverket de skrev om. De har gode kunnskaper om handlingen, hovedkarakterene, tematikken og i mange tilfeller; litterære virkemidler som er brukt i det aktuelle verket.
- Mange kandidater er i stand til å sammenligne verkene på en utmerket måte. Det var også en del av kandidatene med lavere poengsummer som også hadde en form for sammenligning med i besvarelsen.
- Flertallet av kandidatene strukturerer og organiserer teksten sin på en ryddig måte. Svært mange har en tydelig innledning, hoveddel og konklusjon.
- Dette året var det flere kandidater enn tidligere som fokuserte på litterære virkemidler, noe som er en positiv utvikling. Litterære virkemidler knyttet til sjangeren har derimot fortsatt stort forbedringspotensial.

Styrke og svakheter hos kandidater i behandlingen av de enkelte spørsmål

Mange av besvarelsene hadde en imponerende lengde, men i noen tilfeller hadde de lengste besvarelsene minst fokus. Istedenfor å skrive alt de vet om verket, bør de trene på å skrive kortere og mer presise tekster. Kandidatene må oppfordres til å svare på det oppgaven faktisk spør om.

Særlig oppgave 5 (romanen) og delvis oppgave 1 (drama) hadde en problemstilling der kandidatene hadde lett for å overse litterære virkemidler, og særlig litterære virkemidler knyttet til sjangeren. Mange kandidater mistet poeng her under kriterium C.

Under kategorien drama var det svært få elever som valgte oppgave 2. Det kan tyde på kunnskaper om litterære virkemidler knyttet til sjanger og scenetekniske elementer er utfordrende for kandidatene. Under denne kategorien valgte de aller fleste oppgave 1. Dette var derimot en oppgave der mange kandidater kun fokuserte på politiske konflikter i samfunnet, for eks. kvinnerollen, og overså at oppgaven skulle knyttes til konfrontasjoner mellom karakterer fra ulike sosiale lag.

Oppgave 5 (romanen) utløste en rekke glimrende besvarelser. Dette var en oppgave der kandidatene ikke så lett kunne overse momenter som gir uttelling under kriterium C. De hadde god mulighet til å få vist fram kunnskaper om litterære aspekter ved verkene, og mange benyttet muligheten til dette.

Svært få skoler har valgt å fordype seg i noveller og dikt. Besvarelser som skriver om diktsjangeren får ofte et oppramsende preg der det blir lite dybde og kun overflatiske kommentarer. Diktsjangeren burde være en ypperlig sjanger til å få vist kunnskaper om litterære virkemidler/sjangertrekk, men mange kandidater

brukte ikke denne sjansen godt nok. Her er det også svært få som viser kunnskaper om hvordan referanser/sitat fra dikt skal bakes inn i den løpende teksten.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Faglærer må minne elevene på å ha godt fokus på litterære virkemidler i besvarelsen sin. Mange oppgaver av høy kvalitet mistet viktige poeng fordi de ignorerte denne komponenten.

Kandidatene bør oppfordres til å tenke nøye gjennom hvilken oppgave de velger, hvilke verk de velger å skrive om og at de faktisk svarer på problemstillingen i oppgaven. Å finne en «link» mellom de valgte verkene er også veldig viktig.

Minn kandidatene på at de ikke slurver med detaljer. Det gjelder for eksempel å markere tittelen til et verk med understreking eller anførselstegn. Mange har en alt for mangelfull presentasjon av verkene i innledningen. De mangler for eksempel forfatterens navn, eller til og med navnet på verket de tar utgangspunkt i. Noen feilstaver også forfatterens navn eller tittelen til verket.

Et overveldende flertall av elevene bruker innledninger der de viser til sin egen skriveprosess; I denne teksten skal jeg...så skal jeg ta for meg...og til slutt vil jeg.... Dette er en trygg måte å starte på for elever som ikke er så faglig sterke i dette faget. En akademisk tekst bør derimot unngå slike innledninger, og dersom en skal skille seg ut fra de ordinære besvarelsene, bør andre og mer kreative innledninger velges.

Språk:

Mange kandidater kan oppnå mer poeng under kriterium E dersom de bruker flere litterære faguttrykk. Dette gir et mer akademisk språk, noe som mange kandidater mangler. Et enkelt eksempel er å erstatte begrepet «bok» med «roman», «drama», el. som vil heve nivået.

Mange kandidater er så vant til engelsk at de bruker engelsk syntaks i norske setninger. I stedet for å skrive "bøkene som vi har lest/gjennomgått/studert", så skriver mange "bøkene studert", "verkene lest", "handlingen "tar sted", ol. Påfallende mange kaller også avsnitt for "paragrafer".

Standard level paper two

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 4	5 - 8	9 - 11	12 - 14	15 - 18	19 - 21	22 - 25

Deler av programmet og eksamen som virket vanskelig for kandidatene

Flere kandidater bruker en refererende tilnæringsmåte istedenfor en drøftende. Dette gjør at teksten blir for overflatisk. Hovedinnholdet i besvarelsen blir dominert av kommentarer knyttet til handlingen i tekstene. Noen få elever misforstår oppgaveteksten, eller overser at oppgaven er drøftende. Det er også et problem at noen vil vise alt de kan om verket, og dermed trekker inn eksempler eller moment som ikke er relevante for den oppgitte oppgaven. For mange kandidater blir fokusert på enkle resonnementer knyttet til handling uten å kommentere litterære sider ved verket, og dermed blir det ikke gjennomført en litterær analyse.

Et stort antall kandidater har problemer med å vise kunnskaper om litterære virkemidler i praksis. Eksempler på litterære virkemidler knyttet til verkens sjanger, blir sjeldent kommentert eller overflatisk kommentert (kriterium C). Noen kandidater kommenterer ikke litterære virkemidler i det hele tatt. Dette gjør at sammenligningen av verkene kun blir overflatiske kommentarer.

Felles feil/svakheter i svarene til de svakeste kandidatene var følgende:

- Det er for stort fokus på å gjenfortelle handlingen
- Kandidaten svarer ikke presist nok på oppgaven (kriterium B)
- Litterære virkemidler blir ikke kommentert eller blir bare overflatisk kommentert (kriterium C)
- Kandidaten utnytter ikke oppgaven til å få vist bredde i kunnskapene. Et godt eksempel er oppgave 6 der elevene skal kommentere bruken av dialog i verkene. Her kunne det også vært mulig å trekke inn andre typer litterære elementer, som for eks. fortellerperspektiv, komposisjon, e.l.

Deler av programmet og eksamen hvor kandidatene virket godt forberedt

Svært mange kandidater demonstrerte god kunnskap om verkene. Noen kunne til og med sitere korte tekstreferanser fra pensumverket de skrev om. De har gode kunnskaper om handlingen, hovedkarakterene, tematikken og i mange tilfeller; litterære virkemidler som er brukt i det aktuelle verket.

Mange kandidater er i stand til å sammenligne verkene på en utmerket måte. Det var også en del av kandidatene med lavere poengsummer som også hadde en form for sammenligning med i besvarelsen.

Flertallet av kandidatene strukturerer og organiserer teksten sin på en ryddig måte. Svært mange har en tydelig innledning, hoveddel og konklusjon.

Dette året var det flere kandidater enn tidligere som fokuserte på litterære virkemidler, noe som er en positiv utvikling. Litterære virkemidler knyttet til sjangeren har derimot fortsatt stort forbedringspotensial.

Styrke og svakheter hos kandidater i behandlingen av de enkelte spørsmål

Mange av besvarelsene hadde en imponerende lengde, men i noen tilfeller hadde de lengste besvarelsene minst fokus. I stedet for å skrive alt de vet om verket, bør de trene på å skrive kortere og mer presise tekster. Kandidatene må oppfordres til å svare på det oppgaven faktisk spør om.

Særlig oppgave 5 (romanen) og delvis oppgave 1 (drama) hadde en problemstilling der kandidatene hadde lett for å overse litterære virkemidler, og særlig litterære virkemidler knyttet til sjangeren. Mange kandidater mistet poeng her under kriterium C.

Under kategorien drama var det svært få elever som valgte oppgave 2. Det kan tyde på kunnskaper om litterære virkemidler knyttet til sjanger og scenetekniske elementer er utfordrende for kandidatene. Under denne kategorien valgte de aller fleste oppgave 1. Dette var derimot en oppgave der mange kandidater kun fokuserte på politiske konflikter i samfunnet, for eks. kvinnerollen, og overså at oppgaven skulle knyttes til konfrontasjoner mellom karakterer fra ulike sosiale lag.

Oppgave 5 (romanen) utløste en rekke glimrende besvarelser. Dette var en oppgave der kandidatene ikke så lett kunne overse momenter som gir uttelling under kriterium C. De hadde god mulighet til å få vist fram kunnskaper om litterære aspekter ved verkene, og mange benyttet muligheten til dette.

Svært få skoler har valgt å fordype seg i noveller og dikt. Besvarelser som skriver om diktsjangeren får ofte et oppramsende preg der det blir lite dybde og kun overflatiske kommentarer. Diktsjangeren burde være en ypperlig sjanger til å få vist kunnskaper om litterære virkemidler/sjangertrekk, men mange kandidater brukte ikke denne sjansen godt nok. Her er det også svært få som viser kunnskaper om hvordan referanser/sitat fra dikt skal bakes inn i den løpende teksten.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Faglærer må minne elevene på å ha godt fokus på litterære virkemidler i besvarelsen sin. Mange oppgaver av høy kvalitet mistet viktige poeng fordi de ignorerte denne komponenten.

Kandidatene bør oppfordres til å tenke nøye gjennom hvilken oppgave de velger, hvilke verk de velger å skrive om og at de faktisk svarer på problemstillingen i oppgaven. Å finne en «link» mellom de valgte verkene er også veldig viktig.

Minn kandidatene på at de ikke slurver med detaljer. Det gjelder for eksempel å markere tittelen til et verk med understreking eller anførselstegn. Mange har en alt for mangelfull presentasjon av verkene i innledningen. De mangler for eksempel forfatterens navn, eller til og med navnet på verket de tar utgangspunkt i. Noen feilstaver også forfatterens navn eller tittelen til verket.

Et overveldende flertall av elevene bruker innledninger der de viser til sin egen skriveprosess; I denne teksten skal jeg...så skal jeg ta for meg...og til slutt vil jeg.... Dette er en trygg måte å starte på for elever som ikke er så faglig sterke i dette faget. En akademisk tekst bør derimot unngå slike innledninger, og dersom en skal skille seg ut fra de ordinære besvarelsene, bør andre og mer kreative innledninger velges.

Språk:

Mange kandidater kan oppnå mer poeng under kriterium E dersom de bruker flere litterære faguttrykk. Dette gir et mer akademisk språk, noe som mange kandidater mangler. Et enkelt eksempel er å erstatte begrepet «bok» med «roman», «drama», el. som vil heve nivået.

Mange kandidater er så vant til engelsk at de bruker engelsk syntaks i norske setninger. Istedenfor å skrive "bøkene som vi har lest/gjennomgått/studert", så skriver mange "bøkene studert", "verkene lest", "handlingen "tar sted", ol. Påfallende mange kaller også avsnitt for "paragrafer".